

VA-plan för Varbergs kommun

PLAN FÖR ALLMÄN OCH ENSKILD VA-FÖRSÖRJNING
I VARBERGS KOMMUN

BESLUTAD I KOMMUNSTYRELSEN 2020-01-28
REVIDERAD 2021-03-18

**VARBERGS
KOMMUN**

Alla foton är tagna av Varbergs kommun om inget annat anges.

VA-plan för Varbergs kommun har tagits fram av kommunstyrelsens förvaltning i samarbete med stadsbyggnadskontoret, hamn- och gatuförvaltningen, miljö- och hälsoskyddsförvaltningen samt VIVAB.

Framtagande av *VA-plan för Varbergs kommun* har delfinansierats med LOVA-medel (länsstyrelsens dnr 537-8905-16).

Diarienummer: KS 2017/0512
Beslutad av: Kommunstyrelsen
Beslutsdatum: 2020-01-28
Gäller för: Varbergs kommun

RAPPORT

VARBERGS KOMMUN

VA-plan för Varbergs kommun

UPPDRAGSNUMMER 1312383000

PLAN FÖR ALLMÄN OCH ENSKILD VA-FÖRSÖRJNING I VARBERGS KOMMUN

2019-07-11

Sweco Environment

ANNA VALDUSSON
LINNEA RUDERFELT

Plan för en hållbar VA-försörjning i Varbergs kommun

Att säkerställa en trygg och hälsosam försörjning av dricksvatten till Varbergs kommuns invånare, verksamhetsutövare och besökare är en grundförutsättning för samhället. Att kunna ta hand om spillvatten och dagvatten på ett ändamålsenligt sätt är nödvändigt för att säkerställa välbefinnande både hos människor och miljö. Med ett förändrat klimat och en ökad befolkningstillväxt i Varbergs kommun påverkas förutsättningarna att förse invånarna med dricksvatten och att omhänderta spillvatten och dagvatten på ett ändamålsenligt sätt.

Möjligheten att försörja nuvarande och tillkommande invånare och besökare med tillräckligt med vatten av god kvalitet har under de senaste åren varit en utmaning i flera delar av Sverige. Det förekommer lokala vattenförsörjningsproblem med bland annat saltvatteninträngning i enskilda dricksvattenbrunnar i Varbergs kommun. Klimateffekter märktes av i kommunens ytvattentäkt redan för tio år sedan, då humushalterna började öka. Detta ledde till att VIVAB nyligen invigde en ny beredningsprocess med UF-membran (ultrafiltermembran) i Kvarnagårdens vattenverk. Med ett förändrat klimat finns risk att vattenförsörjningen blir ett problem på flera håll i Sverige. På en del platser där privatpersoner idag har ansvar för försörjning av dricksvatten och omhändertagande av spillvatten finns inte tillräckliga förutsättningar för att tillgodose människornas behov och samtidigt värna om miljön.

De lösningar som krävs för att nå en hållbar VA-försörjning är komplexa och samarbete är en nödvändighet. Varbergs kommun tar därför helhetsgrepp kring långsiktigt hållbar planering av dricksvatten, spillvatten och dagvatten. Arbetet sker stegvis. Detta dokument är en *VA-plan för Varbergs kommun* som tillsammans med underliggande delplaner skapar en samlad VA-plan. Tidigare har en *VA-översikt* sammanställts och en *VA-policy* antagits av Kommunfullmäktige¹.

VA-planeringens olika dokument behöver hållas aktuella för att de ska vara ett användbart underlag i kommunens arbete med VA-frågor och översiktlig planering. Allt eftersom VA-planens åtgärder genomförs skapas ett nytt nuläge som blir utgångspunkt för översyn av VA-policy. En avstämning av VA-planens åtgärder och införlivning av åtgärderna i verksamhetens budgetplanering sker årligen.

Ansvar för VA-planen ligger hos kommunstyrelsen, samhällsutvecklingskontoret. Flera andra förvaltningar berörs dock av dess innehåll och delplaner.

---

¹ Diarienummer: KS 2012/0566

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Bakgrund och syfte	1
1.2	VA-planeringens olika dokument och ansvarsfördelning	3
1.3	Organisation och samverkan	4
1.4	VA-planen – ett av flera verktyg i vattenförvaltningsarbetet	5
2	VA-planens delplaner	7
2.1	VA2030 Plan för den allmänna anläggningen	7
2.2	VA-utbyggnadsplan	7
2.3	Dagvattenanvisningar	8
2.4	Vattenförsörjningsplan	9
2.5	Riktlinjer för enskilda avlopp	9
3	Andra kommunala planer som påverkar VA-planeringen	10
4	Övergripande åtgärder	11
5	Genomförande och uppföljning	13
5.1	Arbete med åtgärder	13
5.2	Ansvar för uppdatering och uppföljning	13

Bilagor

- Bilaga 1. Åtgärder för VA-plan
- Bilaga 2. VA2030 Plan för den allmänna anläggningen
- Bilaga 3. VA-utbyggnadsplan
- Bilaga 4. Dagvattenanvisningar
- Bilaga 5. Vattenförsörjningsplan
- Bilaga 6. Riktlinjer för enskilda avlopp

1 Inledning

1.1 Bakgrund och syfte

Varbergs kommun har flera anledningar till att skapa en strategisk VA-plan. Genom *Åtgärdsprogrammet för Västerhavet*² och *kommunernas åtgärd 7*³ finns en tydlig uppmaning till att planera VA-försörjningen för att minska påverkan på kommunens vattenförekomster. Vikten av detta påpekas också i Varbergs gällande översiktsplan (2010), där det anges att kommunen ska *"Upprätta förslag till vattenplan för kommunen, med särskilt fokus på avlopps- och dagvattenhantering inom kommunen, samt hur kommunen kan bidra till att vattendirektivet efterlevs"*.

Varbergs strategiska VA-planering baseras på de fem steg som rekommenderas i Havs- och vattenmyndighetens Vägledning för kommunal VA-planering⁴, se Figur 1. Vägledningen tydliggör VA-planeringens roll utifrån vattendirektivet och åtgärdsprogrammet för Västerhavet. Varbergs VA-plan omfattar dricks-, spill- och dagvatten både inom och utanför verksamhetsområdet för allmänt VA.

Figur 1: VA-planeringens fem steg.

² Åtgärdsprogrammet är en del i Sveriges arbete för att uppnå EU:s vattendirektiv. Målet är god vattenkvalitet och ekologisk status i sjöar, vattendrag, grundvatten och hav. Detta mäts genom så kallade miljökvalitetsnormer

³ I åtgärdsprogrammet listas åtta åtgärder som kommuner behöver utföra inom sina ansvarsområden. Åtgärd 7 är: *"Kommunerna ska upprätta och utveckla vatten- och avloppsvattenplaner för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas"*

⁴ Kommunala VA-planer, en kunskapsöversikt, rapport nr 2013-03, Svenskt Vatten 2013

Kommunen har valt att ta fram denna långsiktiga, strategiska VA-plan mot bakgrund av VA-försörjningens påverkan på vattenförekomster. Syftet och nyttan med VA-planen är dock större än bara minskad påverkan på vattenförekomster, se Figur 2.

VA-planen är ett verktyg för att skapa långsiktigt hållbar VA-försörjning och samhällsutveckling i Varbergs kommun. VA-försörjningen understödjer samhällsutvecklingen, samtidigt behöver möjligheten att skapa väl fungerande VA-försörjning till en godtagen kostnad beaktas i samhällsplaneringen.

För de delar i kommunens organisation som ansvarar för VA-planens åtgärder blir planen dessutom ett underlag för fortsatt verksamhetsplanering och budgetarbete. Åtgärder tydliggörs och tidsätts i VA-planen för att underlätta både den kortsiktiga och långsiktiga planeringen.

Figur 2. Strategisk VA-planering i Varbergs kommun har många olika nyttor, kopplade till miljön, till kommunens verksamhet och till invånarna.

Varbergs VA-plan är delfinansierad genom LOVA-bidrag⁵.

---

⁵ LOVA-bidrag delas ut av länsstyrelsen för lokala vattenvårdsprojekt som syftar till att förbättra havsmiljön.

1.2 VA-planeringens olika dokument och ansvarsfördelning

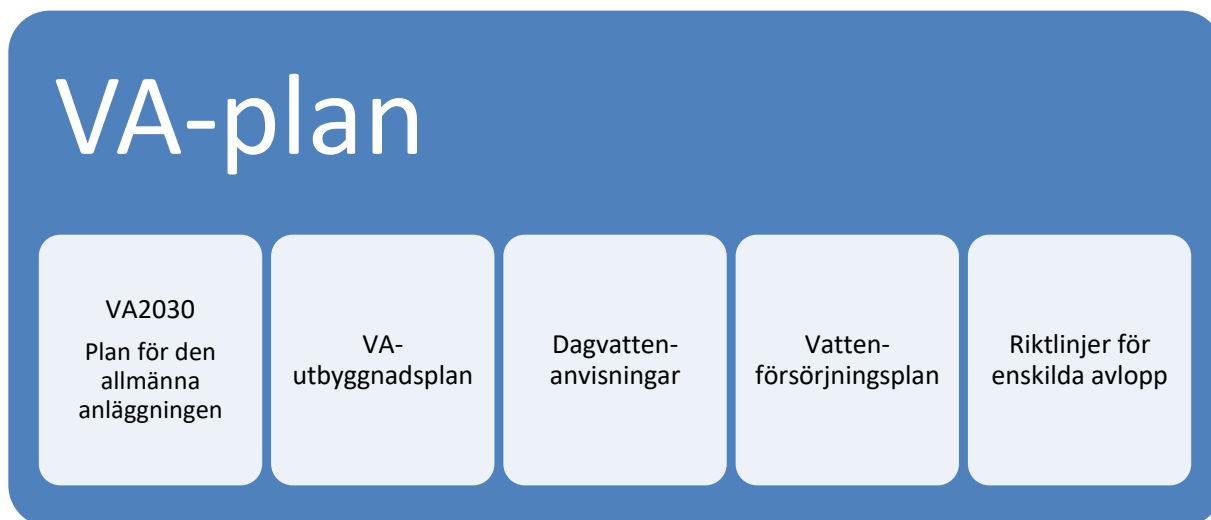
Denna *VA-plan* är det tredje dokumentet som ingår i kommunens övergripande VA-planering⁶. De två tidigare dokumenten är *VA-översikt* och *VA-policy*, se Figur 3.

Figur 3. VA-planeringens tre huvuddokument.

VA-översikten, som togs fram 2012, utgör ett kunskapsunderlag för kommunens VA-försörjning både inom och utanför verksamhetsområde för allmän VA-försörjning. VA-planens innehåll påverkas av de beskrivningar som finns i VA-översikten och av de generella riktlinjer och ställningstaganden som finns i det styrdokument som utgör VA-policyn (framtagen 2015). I den fas som följer efter VA-planens antagande ska VA-planens åtgärder genomföras och följas upp.

VA-planen består i sin tur av ett antal *VA-delplaner*, där detta dokument utgör ett sammanfattande huvuddokument. Figur 4 visar vilka delplaner som ingår i VA-planen. Delplanerna återfinns som bilagor till VA-planen.

Figur 4. VA-planens delplaner.

⁶ VA-plan, eller strategisk VA-plan, är även benämning på hela den process som leder fram till VA-planen. För att motverka missförstånd kallas processen *VA-planering*.

Huvuddokumentet för VA-planen samt VA-utbyggnadsplanen har arbetats fram av en förvaltningsövergripande arbetsgrupp med representanter från VIVAB samt från Varbergs kommun inom förvaltningarna miljö och hälsa, hamn och gata, stadsbyggnadskontoret och kommunstyrelsen under perioden 2017-2019.

Åtgärder av generell karaktär redovisas i detta huvuddokument, medan åtgärder som hör samman med VA-utbyggnadsplanen och VA2030 redovisas i respektive delplan. De övriga delplanerna är framtagna i tidigare processer och har inte samma upplägg avseende åtgärdsdelen.

Ansvarig för uppföljning och uppdatering av VA-plan och VA-delplaner presenteras i Tabell 1.

Tabell 1. Ansvarsfördelning för VA-planen och VA-delplanerna.

Uppdrag/plan	Ansvarig	Uppföljning	Politiskt antagande
VA-plan	SUK	Huvuddokumentet aktualitetsprövas en gång per mandatperiod. Åtgärder i bilaga 1 revideras årligen.	KS
VA2030 Plan för den allmänna VA-anläggningen	VIVAB	Revideras årligen.	VIVAB:s styrelse
VA-utbyggnadsplan	SUK	Revideras årligen. Uppdatering vid ändrade förutsättningar.	KS
Dagvattenanvisningar	SUK	Vid behov.	KS
Vattenförsörjningsplan	SUK	Vid behov.	KS
Riktlinjer för enskilda avlopp	MHF	Vid behov.	MHN

1.3 Organisation och samverkan

VA-planeringen är en process som resulterar i en eller flera produkter (dokument). För att VA-planeringen i Varbergs kommun ska återspegla den verklighet som upplevs inom kommunens olika delar utförs arbetet av en bred arbetsgrupp där varje deltagare bidrar med sin expertkunskap kopplad till VA-försörjning. Arbetsgruppens kompletterande kompetensområden kan hantera ärenden av skilda karaktärer och ta hänsyn till tekniska och miljömässiga aspekter, men även planeringsaspekter.

Genom arbetsprocessen förankras frågeställningar och behov såväl bland tjänstemän som i berörda politiska instanser. Samarbete är en viktig förutsättning för hållbar utveckling och långsiktig planering av frågor rörande VA-försörjning och bebyggelseplanering inom kommunen.

Både nya och befintliga grupper med olika inriktningar ska driva det strategiska VA-planeringsarbetet i kommunen. Tabell 2 visar information om vilka arbetsgrupper som kommer att involveras i arbetet.

Tabell 2. Arbetsgrupper för VA-planering.

Namn	Beskrivning	Deltagare
Vattenförvaltningsgrupp	Fokus: Vattenförvaltning och MKN, prioritering av insatser och tillsyn i avrinningsområden. Fungerar som styrgrupp och ger uppdrag till undergrupper.	VIVAB, MHF, HGF, SBK, SUK Sammankallande: SUK
VA-grupp	Fokus: VA-plan och VA-utbyggnadsplan. Revidera och genomföra åtgärder i VA-plan och VA-utbyggnadsplan. Föreslå prioritering av VA-utbyggnad.	VIVAB, MHF, HGF, SBK, SUK Sammankallande: SUK
Dagvattengrupp	Fokus: Frågor kopplade till dagvattenanvisningarna, inför årlig revision.	VIVAB, MHF, HGF, SBK, SUK Sammankallande: SUK
Anslutningsgrupp	Fokus: Ajourhålla lista över gemensamhetsanläggningar, diskutera utökning av verksamhetsområden i samband med planläggning, ge information till föreningar, t.ex. efter inventering.	VIVAB, MHF, SBK, Lantmäteriet, SUK Sammankallande: SUK
Vattenförsörjningsgrupp	Fokus: Strategiska vattenförsörjningsfrågor.	VIVAB, MHF, SUK Sammankallande: VIVAB

1.4 VA-planen – ett av flera verktyg i vattenförvaltningsarbetet

VA-planen är ett av flera nödvändiga planeringsverktyg och åtgärder som tillsammans ska säkerställa att kommunens arbete bidrar till att uppnå miljökvalitetsnormerna för de vattenförekomster (sjöar, vattendrag och grundvatten) som påverkas i Varbergs kommun. VA-sektorn är endast en del av samhället som behöver bidra till arbetet med att nå god status i kommunens vattenförekomster. Det är ett helt annat strategiskt arbete, bredare än arbetet med VA-planering, som behöver utföras av Varbergs kommun för att fånga alla

---

de samhällssektorer som behöver samarbeta för att god status ska uppnås. Exempel på detta är arbete med vattenplan och klimatanpassningsplan.

Förutom att VA-planen enbart fokuserar på VA-sektorns del i vattenförvaltningsarbetet finns en begränsning i att VA-planen utgör ett strategiskt dokument. Det är först när de fysiska åtgärder som föreslås i VA-planen genomförts som miljönyttan uppstår, till exempel i form av godkänd miljö kvalitetsnorm för ett vattendrag. Det är därför vanskligt att utvärdera Varbergs kommuns minskade vattenpåverkan utifrån VA-planen. Det görs snarare utefter hur åtgärderna i planen genomförs. En övergripande strategisk VA-planering ger möjlighet att utföra flera av de åtta åtgärder som åligger kommunen att utföra inom Åtgärdsprogram för Västerhavet.⁷

---

⁷ Åtgärdsprogram för Västerhavet för förvaltningscykeln 2016–2021 (beslutat 2016-12-21).

---

2 VA-planens delplaner

2.1 VA2030 Plan för den allmänna anläggningen

VA2030 Plan för den allmänna anläggningen (se bilaga 2) är framtagen av VIVAB. Planen beskriver hur den allmänna VA-anläggningen ska byggas ut för att klara nutida och framtida behov av vattentjänster i Varbergs och Falkenbergs kommuner. Tidshorisonten är år 2030. Åtgärderna i planen riktar sig i första hand till VIVAB, men de är också nära kopplade till den övergripande planeringen av Varbergs kommun och förvaltningsövergripande dialog behövs för att dessa två intressen ska samspela.

Planen omfattar bland annat byggnation av vattenverk och överföringsledningar för dricks- och spillvatten, reinvesteringar i befintliga vatten- och reningsverk, utbyggnad av försörjningssystem mellan kommuner, ledningsförnyelse och VA-utbyggnad i omvandlingsområden. De projekt som är planerade att utföras i närtid har en tidplan för genomförande. Parallellt med VA2030 pågår VIVAB:s kontinuerliga arbete med drift, underhåll och förnyelse av befintliga vattenverk, reningsverk och ledningsnät. Förnyelseplaner ses över årligen och är viktiga underlag i arbetet med VA2030.

VA2030 utgör ett planeringsunderlag för kommande investeringsbudgetar och vid utveckling av VA-taxan. Som underlag till flera projekt som redovisas i VA2030 finns tydliggjorda behov och investeringar med direkt koppling till VA-verksamheten i VA-utbyggnadsplanen. Innan och parallellt med VA2030 arbetet har en rad åtgärder och beskrivningar tagits fram i andra planer och strategier av VIVAB samt Falkenbergs och Varbergs kommuner. Flera av dessa planer har direkt eller indirekt beröring med VA-verksamheten och hur den kan utvecklas i framtiden och är därför också viktiga underlag.

Under 2018 tog VIVAB fram en handlingsplan för långsiktigt hållbar vattenförsörjning i Varbergs och Falkenbergs kommuner med tidshorisonten 2120. Handlingsplanen fokuserar på att utveckla och säkra den allmänna vattenförsörjningen i Varbergs och Falkenbergs kommuner för att skapa möjlighet att möta framtidens utmaningar. Det handlingsalternativ som förespråkas i handlingsplanen och som VIVAB valt att satsa på handlar om att öka kapaciteten för dricksvattenförsörjning mellan Varberg och Falkenberg samt Varberg och Kungsbacka, vilket innebär att överföringsledningar byggs ut mellan kommunerna, en ny vattentäkt tas i anspråk och ett nytt vattenverk byggs. Dialog kommer även att föras med Halmstad kring vattenförsörjning mellan Falkenberg och Halmstad. Utredningen utgör ett underlag vid revidering av VA2030.

Färdigställande/senaste revidering: 2017-10-12

2.2 VA-utbyggnadsplan för befintlig bebyggelse

I VA-utbyggnadsplan för befintlig bebyggelse i Varbergs kommun (se bilaga 3) presenteras en bedömning av befintlig bebyggelse som inte har kommunalt vatten och/eller avlopp idag, men som har, eller kan komma att få, behov av att lösa försörjningen av dricksvatten eller omhändertagande av avloppsvatten i "ett större sammanhang" enligt vattentjänstlagen 6 §. För att identifiera områden med bebyggelse

7(13)

---

som kan utgöra ett större sammanhang har en GIS-analys gjorts som identifierat områden med minst 20 hushåll som är tätt belägna. Bedömningen av områdena sker med utgångspunkt i hur väl den enskilda försörjningen fungerar idag, recipienters känslighet, hur området förutspås utvecklas genom bygglovsansökningar, detaljplanering eller liknande samt möjlighet för anslutning till allmänt verksamhetsområde för VA (kommunalt vatten och avlopp).

Av de totalt 32 identifierade områdena planeras 11 att anslutas till kommunalt vatten och avlopp. De områden som planeras att anslutas införlivas i VIVAB:s plan *VA2030 Plan för den allmänna anläggningen*. En grov tidplan för VA-utbyggnad finns för de 11 områdena. VIVAB varit involverad i att tidsätta utbyggnadsplanerna så att de samspelar med övriga åtgärder i VA2030.

Även inom de områden som inte ansluts kan kommunen behöva utföra åtgärder. Exempelvis finns det i vissa områden behov av att ta reda på mer om förutsättningarna vad gäller nuvarande VA-situation eller samhällsutveckling. Identifierade områden och behov av åtgärder beskrivs närmare i VA-utbyggnadsplanen.

I begreppet avloppsvatten ingår både spillvatten och dagvatten. Spillvatten är vatten från hushåll (toalett, bad/dusch, disk och tvätt) och andra verksamheter, medan dagvatten är ytligt avrinnande regnvatten och smältvatten. Behov av att omhänderta dagvatten i "ett större sammanhang" ingår inte VA-utbyggnadsplanen, men frågan kommer att följas upp vid översyn av VA-utbyggnadsplanen.

Färdigställande/senaste revidering: 2019-07-11

2.3 Dagvattenanvisningar

VIVAB har tillsammans med Falkenbergs och Varbergs kommun tagit fram dokumentet *Dagvattenanvisningar för Falkenbergs och Varbergs kommuner* (se bilaga 4).

Dagvattenanvisningarna har tagits fram av en förvaltnings- och bolagsövergripande arbetsgrupp. Anvisningarna innehåller riktlinjer för hur dagvatten ska hanteras i den fysiska planeringen och för olika verksamheter. Dokumentet innehåller även anvisningar för dagvatten inom och utanför kommunalt verksamhetsområde för VA, och förtydligar ansvarsfördelningen mellan berörda aktörer.

Syftet med anvisningarna är att skapa en genomtänkt, miljöanpassad och för samhällsnyttan kostnadseffektiv hantering för att ta hand om dagvattnet och uppnå eftersträvd funktion enligt följande sex principer:

1. Dagvatten en resurs!
2. Angrip föroreningskällan
3. Rena vid föroreningskällan
4. Lokalt omhändertagande av dagvatten (lokalt trög dagvattenhantering)
5. Blanda inte rent och smutsigt vatten

---

6. Underhåll din dagvattenanläggning

Dagvattenanvisningarna riktar sig till alla som inom myndighetsarbete kommer i kontakt med dagvattenfrågorna men även till privata aktörer, som fastighetsägare, exploatörer och förvaltare av fastigheter, byggnader och gatu- och naturmark.

Färdigställande/senaste revidering: 2017-03-31

2.4 Vattenförsörjningsplan

En förvaltningsövergripande arbetsgrupp upprättade tillsammans med konsult en vattenförsörjningsplan för Varbergs kommun 2013. Planen benämns *Vattenförsörjningsplan för Varbergs kommun* (se bilaga 5). Planen innehåller främst inventering och urval av de vattenresurser som inventerats, men inte någon slutsats om hur vattenförsörjningen slutligen ska arrangeras. I vattenresursplanen redovisas de yt- och grundvattenresurser som bedöms skyddsvärda för dricksvattenförsörjning på lång sikt.

I arbetet gjordes först ett urval av vilka vattenresurser som bedömdes ha tillräcklig kapacitet. De valda vattenresurserna bedömdes därefter utifrån vattenkvalitet, hot, konkurrerande intressen, vattenskydd samt avstånd till försörjningspunkter och befintlig infrastruktur. Även vattenresurser som skulle kunna nyttjas som reserv- eller nödvattentäkter undersöktes. I detta steg diskuterades och analyserades praktiska aspekter som vattenskyddsområden, vattendomar, överföringsledningar och tekniska installationer.

Arbete pågår med att ta fram en vattenförsörjningsplan för Hallands län. Länsstyrelsen i Hallands län driver projektet.

Färdigställande/senaste revidering: 2013-09-26

2.5 Riktlinjer för enskilda avlopp

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade 2018 om nya *Riktlinjer för enskilda avlopp i Varbergs kommun* (se bilaga 6). I Varbergs kommun finns idag fler än 5 000 enskilda avlopp och gemensamhetsanläggningar av varierande kvalitet. För att minimera den belastning som de enskilda avloppen utgör på miljön, samt för att undvika de risker för människors hälsa som är förknippade med hantering av avloppsvatten, är det viktigt att kommunens handläggningsrutiner för tillståndsprövning och tillsyn av enskilda avlopp håller hög kvalitet.

Syftet med riktlinjerna är att säkerställa att de bedömningar och beslut som gäller enskilda avlopp i Varbergs kommun blir likvärdiga och tydliga. Syftet är också att handläggningen ska bli effektivare. I riktlinjerna definieras de kriterier som ligger till grund för bedömningar och hur förvaltningen arbetar med Havs- och vattenmyndighetens vägledning för effektivare tillsyn.

Färdigställande/senaste revidering: 2018-04-20

---

3 Andra kommunala planer som påverkar VA-planeringen

Framtagandet av en VA-plan utgår i första hand från vattendirektivet som ger ramarna för den svenska vattenförvaltningen. Det finns även flera andra interna och externa planer, program och strategier som behöver beaktas i VA-planeringen. De styrdokument som rör VA-planeringen finns sammanfattade i VA-översikten som utgör ett av de tidiga stegen i den strategiska VA-planeringen.

Nedan följer korta sammanfattningar av reviderade eller nya interna styrdokument som har tagits fram efter att VA-översikten färdigställdes, men som behöver beaktas i Varbergs kommuns strategiska VA-planering.

Utbyggnadsplan för bostäder i Varbergs kommun

Utbyggnadsplan för bostäder i Varbergs kommun redogör för när byggnation ska genomföras i olika områden under perioden 2016-2030. Utbyggnadsplanen är kopplad till kommunens visioner och mål samt översiktsplanens och bebyggelsestrategins riktlinjer för bostadsbyggande. Översiktsplanen svarar på frågan om var kommunen ska bygga, bebyggelsestrategin svarar på hur och utbyggnadsplan svarar på när.

Fritidshusutredningen

Varbergs kommun har tagit fram en fritidshusutredning som ett följduppdrag från översiktsplanen. Uppdraget var att undersöka i vilka detaljplanelagda fritidshusområden en ökning av byggrätten kan anses vara lämplig, med syfte att främja ett ökat året-runt-boende. I Varberg pågår omvandlingen av fritidshus kontinuerligt, ca 75 fritidshus per år. Utifrån denna beräknade omvandling av fritidsbostäder till helårsbostäder i utpekade områden bedöms att omvandlingen kan pågå till 2022/23.

Hållbarhetsmål

Varbergs kommuns hållbarhetsarbete ska genomsyras av ambitionen i Varberg visar vägen och fokuseras inom följande områden:

Livskraftiga ekosystem: Naturen med sin fantastiska mångfald och myller av liv ska värnas för sitt egenvärde och för människans skull. Varberg ska långsiktigt bevara och stärka de lokala ekosystemen och verka för ett hållbart nyttjande av ekosystemtjänster globalt.

Hållbar resursanvändning: I Varberg ska vi leva resurssnålt och sträva efter slutna kretslopp. Resursanvändning ska ske med minsta möjliga miljöpåverkan i ett livscykelperspektiv.

Välmående samhälle: I Varberg ska ges förutsättningar för människor att må bra. Vi tar ett gemensamt ansvar för att vår välfärd och samhällsutveckling inte sker på bekostnad av andra människor eller miljön.

4 Övergripande åtgärder

Förslag till åtgärder har tagits fram, mot bakgrund av VA-översikten och med beaktande av VA-policyns ställningstaganden och strategier. Åtgärderna beskriver det som bedöms vara mest angeläget att utföra i ett förvaltningsövergripande samarbete, givet de förutsättningar som utgör nuläget och en bedömning av framtida behov.

Så långt det är möjligt har ambitionen varit att åtgärderna ska vara avgränsade i tid med en start och ett slut, lämpliga att överföra till projektform och möjliga att "bocka av".

Ansvaret för genomförande och uppföljning av åtgärder tillfaller olika enheter eller roller inom Varbergs kommuns organisation och VIVAB. Även enheter som inte är huvudansvariga kan beröras och blir därmed medansvariga för att VA-planen ska kunna efterlevas. En tydlighet kring var de olika ansvarsområdena landar, idag och vid eventuella omorganisationer, är en förutsättning för ett effektivt arbete med VA-planens åtgärder.

Åtgärderna presenteras i Tabell 3. I bilaga 1 redovisas åtgärderna mer utförligt med ansvarsfördelning och kommentarer. Alla åtgärder behöver genomföras på kort sikt (inom 1-3 år) eller pågå löpande. Därför anges ingen tidplan. Åtgärderna ses över regelbundet av en förvaltningsövergripande grupp.

Tabell 3. Övergripande åtgärder för VA-planen 2021*

Nr	Åtgärd
VAP1	Starta upp den förvaltningsövergripande organisationen för VA-frågor.
VAP3	Tydliggöra i en förvaltningsövergripande grupp hur budgetarbetet för genomförande av åtgärder ser ut.
VAP7	Ta fram en vattenplan för att hantera övriga vattenfrågor och verka för god vattenstatus.
VAP8	Utvärdera grupperna, vilka som ska delta och se över om förbättringar i organisationen kan göras.
VAP9	Ajourhåll och aktualisera framtagen kommunikationsplan för VA-planeringen.
VAP10	Se över om datum för färdigställande av revidering och uppdatering behöver flyttas fram.
VAP11	Ajourhåll och uppdatera hemsidorna hos Varbergs kommun och VIVAB löpande.

*Reviderad 2021-02-23 DNR: 2021/0141

VA-planens åtgärder är fokuserade på de delar i arbetet med vatten och avlopp som kräver samarbete mellan olika delar i kommunens organisation och kommunala bolag, främst mellan stadsbyggnadskontoret, VIVAB och miljö- och hälsoskyddsförvaltningen.

VA-planens åtgärder är av generell karaktär, medan delplanernas åtgärder är mer specifika och anpassade till typen av delplan och ansvarig enhet.

Åtgärder som i huvudsak berör den allmänna VA-anläggningen hanteras kontinuerligt av VIVAB i deras dagliga verksamhet samt i drift-, underhåll- och förnyelseplaneringen. De specifika åtgärderna berör inte den kommungemensamma VA-planeringen. I VA-planen inkluderas de av VIVAB:s planer som i stor utsträckning påverkas av samhällsutveckling och politiska beslut. Ansvaret för att utföra åtgärderna i dessa planer och att välja lösningar ligger dock hos VIVAB.

Listan med åtgärder som presenteras i VA-planen ska utifrån ovanstående resonemang inte betraktas som det sammanlagda åtgärdsbehov som finns avseende vatten- och avloppsförsörjning i Varbergs kommun. Olika delar av kommunens organisation kommer inom respektive verksamhet att arbeta vidare med komplettering och fördjupning i sin verksamhetsplanering.

---

5 Genomförande och uppföljning

Den strategiska VA-planeringen är på ett effektivt och samlat sätt grunden för att kommunen även fortsättningsvis ska kunna erbjuda sina invånare och verksamheter god service och uppfylla kommunens skyldigheter för VA-försörjning enligt gällande lagstiftning. I samband med framtagandet av VA-planen har ett antal åtgärder identifierats med syfte att uppfylla målet med VA-planen, se kapitel 4.

5.1 Arbete med åtgärder

Den största utmaningen i övergången från planeringsarbete till implementering är att ha tillräckligt tydliga processer och roller för att göra planen operativ och att den blir en del av den vardagliga verksamheten. Den strategiska VA-planeringen ska ligga till grund för respektive enhets verksamhetsplanering och budgetarbete i syfte att gå från ord till handling. I verksamhetsplaneringen och budgetarbetet hanteras vilka åtgärder som ska göras under olika tidsperioder, vilken omfattning arbetet har, hur arbetet ska genomföras och hur finansieringen ska lösas.

5.2 Ansvar för uppdatering och uppföljning

Den strategiska VA-planeringen och dess ingående dokument är, och måste vara, ett levande arbete, vilket innebär att flera av dokumenten kommer att uppdateras efter hand som arbetet fortskrider och förutsättningar förändras. Allteftersom åtgärder genomförs och VA-försörjningen utvecklas skapas ett nytt nuläge och en ny VA-översikt behöver tas fram och VA-delplaner behöver revideras. Vissa av dokumenten behöver tas upp i kommunstyrelsen eller VIVAB:s styrelse för godkännande eller för information.

VA-planeringen behöver också följas upp löpande och uppdateras vid behov för att kommunen ska få full utdelning av det arbete som lagts ned under planeringen och för att få ett så gott stöd som möjligt för sitt fortsatta arbete. Förslagsvis har VA-gruppen fasta återkommande möten men kan också sammankallas vid behov.

En viktig del i samarbetet kring VA-frågor är att informera övriga enheter om pågående eller utförda åtgärder enligt VA-planen samt att inhämta varandras kunskap kring åtgärdernas beröringspunkter med andra enheter. Respektive enhet inom kommunen som har ansvar för genomförandet av VA-planens åtgärder är också ansvarig för uppföljningen av dessa åtgärder. VA-gruppen bör årligen diskutera behov av att uppdatera innehållet i VA-planen. Medlemmarna i VA-gruppen ska utifrån gemensamma diskussioner genomföra revideringar av VA-planens innehåll. Ansvarig för uppföljning och uppdatering av VA-plan och VA-delplaner redovisas i kapitel 1.3 om organisation och samverkan.

Redaktionella ändringar och revidering av åtgärder i bilaga 1 kan göras utan nya politiska beslut.

Revidering av VA-planen och VA-delplanerna ska vara färdig senast **31 mars** för att kunna utgöra underlag i budget- och utbyggnadsplanarbetet.

**VARBERGS
KOMMUN**

BESÖKSADRESS: NORRA VALLGATAN 14
POSTADRESS: VARBERGS KOMMUN, 432 80 VARBERG
TELEFONVÄXEL: 0340-880 00 **E-POST:** VARBERGDIREKT@VARBERG.SE
WEBBPLATS: WWW.VARBERG.SE

Bilaga 1. Åtgärder för VA-plan 2021

Reviderad 2021-02-23 DNR: 2021/0141

Nr	Åtgärd VA-plan	Ansvar	Kommentar
VAP1	Starta upp kvarvarande grupper för den förvaltningsövergripande organisationen för VA-frågor.	SUK	Det behövs samarbetsformer för långsiktig VA-planering och det finns behov av flera grupper som ska jobba med olika typer av förvaltningsövergripande frågor med beröring till VA-försörjning.
VAP3	Tydliggöra i en förvaltningsövergripande grupp hur budgetarbetet för genomförande av åtgärder ser ut.	VA-grupp/VIVAB	Åtgärden kvarstår från föregående år. SAMSAM kan vara ett lämpligt forum för redovisning och bör eventuellt hållas av VIVAB beroende på vilka åtgärder som avses.
VAP7	Ta fram en vattenplan för att hantera övriga vattenfrågor och verka för god vattenstatus.	SUK	Kvarstår från föregående år.
VAP8	Utvärdera grupperna, vilka som ska delta och se över om förbättringar i organisationen kan göras.	SUK	Det måste tydliggöras vilka tjänster/roller som behöver ingå i respektive organisation/grupp samt om nya tjänster behöver tillsättas för arbete med förvaltningsövergripande VA-frågor. (VAP1)
VAP9	Ajourhåll och aktualisera framtagna kommunikationsplan för VA-planeringen.	SUK	Information om VA-plan och dess delplaner är viktigt att förmedla. Särskilt VA-utbyggnadsplanen som har stor påverkan på enskilda fastighetsägare. Det behöver förtydligas vad som ska förmedlas och när. (VAP2)
VAP10	Se över om datum för färdigställande av revidering och uppdatering behöver flyttas fram.	SUK/VIVAB	Revidering och uppdatering av VA-plan och VA-utbyggnadsplanen ska senast vara klar till den 31 mars. Då VIVABs budgetprocess börjar redan i februari ställs frågan om tiden för slutförande av VA-plan och VA-utbyggnadsplan behöver ändras. (VAP3)
VAP11	Ajourhåll och uppdatera hemsidorna hos Varbergs kommun och VIVAB löpande.	SUK/VIVAB	Hemsidorna måste kollas aktuella för att rätt information förmedlas. (VAP4)